

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrto leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/2 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 krono 50 vin.. ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LIV.

V Ljubljani, 13. septembra 1901.

List 37.

Lauda Sion . . .

Hvali Sion bogatirja,
Hvali vodca in pastirja,
Slavo poj mu v enomer.
Čem bolj moreš, tem bolj slavi,
Saj njegovi veličavi
Ni primera ga nigder.

Nudi divna se prilika:
Tu predstavlja ti se dika,
Kruh življenja večnega.
V njem se vpričo dvanajsterih
Dal na zadnjem je večeri
Hristos sebe samega.

Slavo pevaj krepkoglasno.
Radost pevaj si prejasno,
Duha vladaj vzvišanje.
Danes namreč dan se slavi,
Ko ti v prvič dušo zdravi
To nebeško vravnanje.

Ti večerje redi novi,
Nove pashe ti darovi
So starini vzeli moč.
Nova doba nam nastopa,
Pred resnico tma ustopa,
Luč razsvita mrklo noč.

Kar teda je Hrist naredil,
In do konca dnij odredil,
Da mu dela se v spomin.
Za povelje to razvneto
Ti poklanja cerkev sveta
Kruh in vino, Božji sin!

Nauk resnice se nam dava:
Kruh v telo se prominjava,
Vino v pravo Božjo kri.
Kar ne vidiš, kar ne pojmeš,
Krepkoj veroj čisto dojmeš,
Vse ti vera utrdi.

Nerazrušen, nerazdvojen,
Vedno ves, a nerazpopen
Vživan biva v celosti.
Na tisoče njih ga vživa,
Vsakdo vendar ga dobiva
Brez utrčka v vkupnosti.

Naj se tudi v kosce lama,
V vsakem kosci svetost sama
Biva kakor v vkupnosti.
Le podoba se prominja,
A svetosti ne izginja
Čisto nič od celosti.

Res, podobi ste inaki,
A ne v bistvu, nego v znaki,
Gder izjetnost ima hram.
Toli v kruhu, v tem živilu,
Koli v vinu, v rajskem pilu,
Tajno biva Hristos sam.

Dobri, zli pred mizo hode,
V razno stran pa hodi vode,
Tem v življenje, onim v smrt.
Pojmeš tore to razliko,
Kako vživaj večno diko,
Da ti raj ne bo zaprt?

Rajskih duhov jed izbrana,
Ti si tudi jed zemljana,
Njega dični si udel.
V janjci Izak-darnem, v mani
Razodeta, ti ga hrani
Vseh peklenskih ljutih strel.

Ti pastire, kruh nebeški,
Pasi, čuvaj rod človeški
V tej dolini žalosti.
Po življenja trdi zmedi,
Samodržče! ti ga vzvedi
Na nebeške radosti.

Matvej Andrejevič.

Mladinina bisernica.

(Dalje.)

Čistost, blagrovana po cerkvenih učениkih.

Neumorno slave čistost sv. očetje, cerkveni pisatelji in učitelji duhovnega življenja. Te-le so Tertulijanove slavilne besede o čistosti: „Čistost je vrhunec vseh čednostij; ona diči telo, diči dušo in diči cele rodove. Čistost je temelj, na kateri se dviga poslopje svetosti. Ta čednost je sicer redka in malokje brez prenehljaja evetoca; a popolnoma pa zatrta na tem svetu ni. Bodisi, da se je ohranila po srečni naravi ali po ostrem samozatajevanju in po čuječnosti, bodisi, da pod skrbnim nadzorstvom skrbnih vzgojiteljev.“

In sv. Atanazij piše: „Vzvišena čednost je zdržnost, nekaj prekrasnega je čistost, a nad vso hvalo je devišstvo. O neizmerni zakladi čistosti! O čistost, ti neverljivi venec! O čistost, ti svetišče božje, ti prebivališče sv. Duha! O čistost, ti dragoceni biser, ki si večini prikrit, in le nekaternikom dosegljiv! O zatajevanje, veselje Bogu — kako visoko so te cenili svetniki! Skrivnostno sicer in nepoznano posvetnjakom, temboj pa znano onim, ki so tebe vredni! O čistost, ti zamoreš uteči peklu in večni smrti — na tvoje pete se obesi neumrljivost! O zatajevanje ti, veselje prorokov, ti čast apostolov! O čistost, ti življenje angeljev, ti kinč svetih ljudij. Blagor mu, ki te ima — blagor mu, ki se v potrpežljivosti s teboj zaroči! Po kratkem boju tega življenja prejme radi tebe obilo plačilo. Blagor mu, ki si je znal tu odreči, nebeški Jeruzalem bo njegova domovina: v družbo angeljev prestopi in s svetimi proroki in apostoli se zveseli večnega miru!“

Sv. Ciprijan pa pravi: „Sramožljivost dela telo častiljivo, diči pravnost, posvečuje cele rodove. Čistost ne potrebuje nobenega okraska. — sama sebi je največji kras. Ona je, ki nas dela Gospodu prijetne in nas tesno z Jezusom družji. Pred sramožljivostjo potihnejo viharji divjega poželenja, po njej zadobi naše telo mir. Sramožljivost nam srečo donasa, a največja sreča je ona sama.“

Mladenič, ali ne čutiš v sebi hrepenenja po taki sreči, po tolikem bogastvu?

* * *

Gregor Nacijanski je imel v mladeniški dobi skrivnostne sanje. Pred seboj je videl dve ženski postavi; ena je bila devišstvo, druga zmernost. Poljubljali ste ga kot svojega otroka

in ga vabili seboj. „Pojdi z nama“, ste govorili, „peljati te hočeve pred svitli sedež presvete Trojice!“ Podal se je za njima na označeno pot. — In sedaj! Časti ga sedaj ves krščanski svet. Na zemlji se je povzdignil tako visoko, da je njega temeljitost in obširnost v bogoslovnih vedah osupnila ves svet. Pridobil si je na svetu slavilno ime „bogoslova“, — a v nebesih pa se je povspel pred svitli sedež presvete Trojice.

* * *

Ne čudi se torej, če je čistemu srcu dano, da nadzemske občuti in umeva. Skozi čisto steklo človeško oko občuduje ozvezdije; skozi umazano in uprašeno pa mu je meglen ves svet.

Čistost sama ob sebi časti vredna.

Sv. pismo imenuje čistost naravnost svetost. „To je namreč volja božja, vaše posvečenje, da se zdržite nečistovanja, da vsak izmed vas ve svoje telo ohraniti v svetosti in časti. Zakaj Bog nas ni poklical k nečistosti, ampak k svetosti.“ (I. Tim. 4, 3).

Kdo je čist? Čist je oni, ki z vso močjo svoje volje beži pred tem, k čemur ga naganja poželenje. Čist je, kdor se popolnoma véde po modri Stvarnikovi volji in pusti duha gospodovati nad mesom. Čist je, kdor ve svoje misli in želje, svoje oko in uho, svoja usta in svojo roko — vsa svoja dejanja, vsa notranja in vnanja čutila, vse ude svojega telesa prav voditi! Kdor jih ne pusti v službi mesenega gospodstva, kdor živi v telesu kolikor mogoče breztelesno.

Čist si, mladenič, ako se ustavljaš vsakemu hudemu nagnjenju, ako nikdar ne privoliš mesenemu poželenju, nikdar ne soglašas z nizkotnim človekom v sebi samem, nego kot trden, mogočen svetilnik sredi razburkanega morja po konci stojiš in vsepovsod luč razširjajoč junaško odbijaš valovje strastjā ter vstrajno krotiš besneče viharja slabega poželenja.

Pa misliš sam pri sebi: „Tega ne morem storiti, to presega moje moči.“ Ne tako, mladenič. Toliko jih je bilo, ki so zamogli, zakaj bi ne tudi ti? Ne bodeš sam, s teboj je mogočna pomoč milosti božje.

Ako pa ti je to res težavno, ako se ti zdi, da presega tvoje moči, potem premotri vzvišenost, krasoto čistosti — te čednosti, ki nas enači z Njim, ki je „Gospod je Duh; kjer je pa Gospodov Duh, tam je prostost“ (2. Kor.

3, 17) — Bog sam, nestvarjeni duh, najčistejši duh.

* * *

V ameriškem mestu St. Charles, v pokrajini Maryland, je umrl v misijonskem semenišču 16. decembra 1865. leta mladenič, ki se je tu čednostnim življenjem pripravljal na svoj misijonski poklic. A njegova lepa mladost je dobila svoje pravo priznanje šele tedaj, ko je zapazil zavod sam, t. j. učitelji in gojenci, kaj so bili izgubili. Ivan Kostello je bilo gojenčevo ime. Rojen 4. oktobra 1846 v mestu Shenectady je bil 1863. leta sprejet v omenjeno semenišče. Že kot mal otrok se je odlikoval po pobožnostnem, prav angeljsko čistem življenju. A pri vsem tem nikakor ni bil zamišljenik-pustež. Z veseljem se je udeleževal nedolžnih igr. V zavodu se je rad gibal v družbi svojih tovarišev, ki so bili vsi srečni v njega bližini. Bil je do vsakega prijazen; slehernik je želel biti v bližini mlademu svetniku, kakor so ga že takrat navadno imenovali. Iz sledečega pisma je razvidno, kak da je bil prvi njegov vtis do mladeniča mu soletnika. Pisal je to pismo zavodu ob Ivanovi smrti, izražajoč globoko sožalje vsled izgube tega vrlega nedolžnika. — „Med počitnicami l. 1864. me zagleda na ulici mesta Albany prijatelj in me veselo pozdravi: „Franc! danes sem videl sv. Alojzija!“ „Tako!“ mu odgovorim, „si li bil v nebesih?“ „Tega ne,“ je bil njegov odgovor, „a nebeško bitje se je prikazalo na zemlji.“ Začel mi je na to pripovedovati o mladeniču Kostellu, kje in kedaj sta se videla. Kostello je namreč preživljal med počitnicami nekaj dnij pri tem mojem prijatelju. — Ker me je slednjič že prej večkrat povabil na svoj dom, porabil sem to ugodno priliko; šel sem z njim in kmalu stal pred njegovim mladim gostom. Očarala me je njegova ljubezniva prikazen. Svetost, nebeški mir in veselje se je odsvitalo iz njegovega obraza. Moj Bog, ko bi hotel kmalu sopet priti tisti srečni dan, da bi se vrnili oni srečni trenutki, ki sem je preživel v družbi tega nedolžnega mladeniča! — Šešla sva se potem še večkrat in na več krajih. Slednjič sem dosegel, da je ostal nekokrat v moji rojstni hiši nekoliko dni. Poznam mnogo duhovnikov, razne redovnike poznam; a priznati moram, da tako čiste duše, tacega nadzemskega stremljenja pri nikomer še nisem videl, kot na tem mladeniču.“

* * *

Torej vidiš, kako razpošilja luč svoje žarke na vse strani. Vidiš, kako čista duša s svojim

žarom prodira časih celo svojo telesno ograjo in daleč v svet razpošilja svojih žarkov. O bodi tudi ti taka svetla luč — sebi in drugim.

L. P.

(Dalje prihodnjic.)

In cruce salus — v križu izveličanje.

(K prazniku povišarja sv. Križa, 14. septembra.)

Na Golgati vidimo postavljen lesen križ, znamenje sramote in zaničevanja. In On, ki je prišel v ponižnosti v svoje in katerega njegovi niso sprejeli, on „mož bolečin“ (Iz. 53. 3.) stopi na križ, trpi in lije kri iz tisočerih ran, položi ponižno glavo in izdahne. In ob vznožju križa se zdrobi moč pekla, tu se ločijo pota življenja in smrti, iz ran Sinu človekovega pa se razliva odrešenje, iz Njegove smrti klije večno življenje. To je krščanstva čudež: „V križu izveličanje.“

Tam skozi Jeruzalemska mestna vrata hite Gospodovi učenci; nalog, ki so ga prejeli od zgoraj; velja vsemu svetu; oni hitijo, da done-sejo rešenje vsemu svetu. Jagnjeta so — poslana med volkove; resni, neučeni možje so, ki trpe preganjanje radi Jezusovega imena, jagnjeta so, ki raj bodo zaklana, da potrdijo poslanstvo, ki so je prejeli iz neba. Pa Gospod zre na njih nižkost, on izvoli slabe posode, da ob njih pokaže nebeško svojo moč. Beseda Križanega premaga svet in ga ukroti. Neznatni Galilejci donšajo zaklade odrešenja; iz njih mučeniške krvi se dvigajo krščanske države. Ves svet je prenovljen in mučeniška smrt Gospodovih učencev postane vstajanje mnogih v Izraelu. Zopet tu veliki čudež: „V križu izveličanje.“

Kakor naj se delo odrešenja v cerkvi božji nadaljuje in dopolnuje, tako tudi skrivnost sv. Križa. Do konca sveta mora izročevati stoletje stoletju veliki čudež, da je svet na križu odrešen.

Gospod je namreč ustanovil cerkev, da po njej vesoljnemu svetu razliva blagoslov, ki rosi iz smrti na križu. Postala je vidno telo, kateremu glava je Krist sam. Po tem čudotvornem telesu svoje cerkve daje on skrivnostne nauke svojega razodenja, deli darove odrešenja; v tem telesu bode tudi živel na zemlji do konca časov, da dan za dnem obnavlja one čudeže, po katerih slepi spregledujejo, hromci hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi sluh zadobivajo, mrtvi vstajajo in se ubogim evangelij oznanuje.“ (Luk. 7, 22.) Ker tako govori On svojim učencem: „Prosil bom Očeta, da Vam pošlje drugega Tolažnika,

Duha resnice, da ostane vedno pri vas.“ (Iv. 14, 16. 17.) „Tolažnik, sv. Duh pa, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on bo vas učil vsega in spomnil vsega, karkoli sem Vam rekel“. (Iv. 14, 26.) „Pojdite torej in učite vse narode, krščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha, učite jih izpolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal. In glejte, jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta.“ (Mat. 28, 19. 20.) „Karkoli bode zavezali na zemlji, zavezano bo v nebesih; karkoli bode razvezali na zemlji, razvezano bo v nebesih.“ (Mat. 18, 18). „Kakor je Oče mene poslal, tako vas tudi jaz pošljem. Prejmite sv. Duha: katerim bode grehe odpustili, so jim odpuščeni, katerim pa jih boste zadržali, so jim zadržani.“ (Iv. 20, 22. 23.) „Prejmite in jejte, to je moje telo: prejmite in jejte, to je moja kri. To delajte v moj spominj.“ Na podlagi teh besedij je postavljena cerkev od Boga kot učiteljica sveta. Podpira jo Krist, vodi in poživlja sv. Duh, zato je nezmotljiva v izveličalnih resnicah: ona naj uči o vzvišenem, tajinstvenem sv. Trojstvu, o njega odsvitu v stvarstvu, o njega delu in odrešenju: ona naj uči o človeka zadnjem, najvišjem namenu; ona kaže pota in sredstva izveličanja vsem narodom. Vsled te božje besede je ona postavljena kot odgojiteljica človeškega rodu. Oznanja naj mu božjo voljo in uvaja krščanske nravi, uporablja od Krista si podeljena izveličalna sredstva, s katerimi naj ga odvrta od greha in vodi k Bogu. Po teh božjih besedah je postavljena ona svečenica; prejemši iz Izveličarjevih rok oblasti zamore obnavljati s posvečenimi rokami daritev v odrešenje in opravljati službo posredovanja med Bogom in med ljudmi.

Ako si tedaj pred oči stavimo vladanje in delovanje naše sv. cerkve tekom devetnajstih stoletij, kakov blagoslov je delilo njeno delovanje na vesoljni svet. Kje je najti deželo, kamor ne bi bila skušala donesti luči sv. vere? Kje je najti narod, kateremu ne bi bila odpirala vrat v Najvišjega svetišče? Kje bi bil zasledil skrajni kotiček zemlje, kamor ne bi bil prodril glas ljubeče matere človeštva? Koliko zavodov je ustanovila, da bi tam učila vse strahu Gospodovega, čednosti in božje pravice! Kako je gojila in goji zlahtne vede, umetnost, da tudi te dobe življenja od zgoraj in dajajo čast Vsemodremu, Vsevednemu, od katerega izhajajo. Na stežaj je odpirala in odpira vrata raznim zavetiščem za bolne, revne, za vdove in sirote, za zapuščene in nesrečne, da bi tem potem še bolje pokazala v dejanju kakor v besedah, kako je treba lačne

nasititi, žejne napajati, nage oblačiti, tujce sprejemati, žalostne tolažiti, bolne obiskovati, jetnike reševati, mrtve pokopavati. Pokazala je s tem tudi, kako moremo v najnižjih svojih bratov spoznati, častiti in podpirati Njega, ki se je ponižal do sramotne smrti na križu. Koliko svetišče je zgradila, da tam daje Bogu čast in užiga v vernikih ogenj ljubezni do Krista. Tu se razlega s svetega mesta beseda božja, ki znani vsem ime Jezusovo, uči nevedne, dvomljivcem prav svetuje, zapeljane vcdi na pravo pot, grešnike budi iz grešnega spanja, spokornika osrčuje in pravične k vstrajnosti navaja. Koliko milijonov Adamovih otrok je oprala v vodi prenovljenja in jih prestvarila v otroke božje, dediče nebeskega kraljestva! Kolikim krščencem je podelila v zakramentu sv. birme moč sv. Duha in iz njih naredila hrabre Kristove vojevnike! Le glejmo, kako vneto se podaja v puščavo, da išče izgubljenih ovac in jih pripelje h Kristovi čredi. Rada dovoljuje dohod k mizi Gospodovi vsem; trudne in obtežene vabi v imenu Kristovem, da jim deli kruha nesmrtnosti. Blagoslavlja zakonske zveze v Bogu in za Boga, nerazrušljive do smrti v čast Bogu in korist človeškemu rodu. Kako skrbi za izmučene zemeljske popotnike, katerim je nekedaj, ob zibelki njihovega življenja delila sv. krsta milosti; na strani jim stala ves čas zemeljskega potovanja in ob smrtni uri olajšala težko, negotovo pot v večnost. Vsak dan pošilja k mizi Gospodovi svečenike, da obnovijo na nekrvavi način krvavo daritev na Golgati, iz katere izvira odrešenje in večno življenje. Obnove naj daritev, koje izveličalna moč se razliva po vesoljstvu vse čase, čez štiri tisočletja stare zaveze, kot tolažba in up Izraela in čez vsa tisočletja nove zaveze do konca sveta kot studenec vseh milostij, vir tolažbe in rešenja obteženih duš in zaključek in konec izveličanja. To je delo in opravilo cerkve: Boga častiti, človeka izveličati. To je delo in opravilo cerkve božje, da hodi po svetu — ali bolje, da hodi v njej Krist, On, o katerem pravi sv. pismo (Dej. apost. 10, 38.), da je hodil okrog in dobrote delil.

Ker je torej Gospod na križu dokončal delo odrešenja, sledi, da mora tudi od njega ustanovljena cerkev, hoditi po potu križa, da nadaljuje in dokonča delo odrešenja. Zato nam jasnuje, zakaj je dejal svojim učencem: „Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene prej sovražil, kakor vas. Spomnite se besedij, katere sem vam jaz govoril: Hlapec ni večji, kakor je njegov gospod. Ako so mene preganjali, preganjali bodo

tudi vas; ako so moje besede izpolnjevali, izpolnjevali bodo tudi vaše.“ (Iv. 15, 18, 20.) „Od vseh bodete sovraženi zavoljo mojega imena.“ (Mat. 10, 22.) „Iz shodnic vas bodo metali; pride celo ura, da bode vsak, ki vas umori, menil, da Bogu službo stori. In to vam store; ker ne poznajo ne očeta, ne mene.“ (Iv. 16, 2, 3.)

Med prizadevanjem in nameravanjem sv. cerkve in med nagnjenjem in prizadevanjem propadlega sveta je pa notranje, vedno nasprotje. Med tem, ko je svet nagnjen k napuhu in prevzetnosti in je samemu sebi Bog, pa pripozna nad seboj višjega Boga, stvarnika in vladarja vesoljstvu, med tem oznanjuje cerkev in priporoča vernikom ponižnost in pokorščino. Med tem ko svet hlasta po časnem in podoben evangeljskemu bogatinu zbira minljive zaklade in v njih išče svoje utehe, svoje sreče, kaže cerkev vernikom v nebo govoreč: „Moje kraljestvo ni od tega sveta.“ (Iv. 18, 36). Ona spodbuja svoje, naj srce in oči dvigajo kvišku, ko kliče dan za dnem „Sursum corda — kvišku srca;“ uči jih, naj bodo ubogi v duhu, da postanejo tem bogatejši v Bogu. Med tem ko svet išče svoje sreče v mesenem uživanju in iščeč prepovedanih sadov, med tem uči cerkev zatajevanje, oznanja vernikom Križanega, ki je Judom v gnjus, nevernikom v posmeh, onim pa — ki so poklicani — moč božja in božja modrost. (I. Kor. 1, 23.) Kažoč na resno večnost kliče cerkev z apostolom (I. Iv. 2, 17): „Svet preide in njegovo poželenje, kdor pa stori voljo božjo, ostane vekomaj.“ Ker je tedaj namen in teženje sveta in namen, ki ga ima cerkev različen, sledi oni neizogibni, a tudi neprestani boj, izjasnujejo se besede Gospodove (Iv. 15, 19): „Ko bi bili iz sveta, ljubil bi vas svet kot svoje; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jaz od sveta odbral, zato vas svet sovraži.“

Kako pa so se te Gospodove besede spolnovale in se še spolnujejo, kako je preganjana cerkev vedno nosila križ — o tem nam glasno poroča svetovna povestnica. To nam pričajo neštete krive vere, ki so se pojavile tekom stoletij, da uničijo cerkev božjo; o tem nam pripovedujejo temne ječe, verige in vezi, v katerih so kristijani radi imena Jezusovega izdihovali in trpeli; o tem nam poročajo razna morilna orodja, katere je iznašla peklena zloba, da trpinči žrtve sv. vere. O tem nam bo trobental oni veliki dan, ko pride Gospod k sodbi in z njim nešteta množica mučnikov v nebeški slavi.

Sv. cerkev se je učila od nebeškega Učenika trpeti, zato pa moli sedaj Jagnje božje, ki je v smrti na križu premagalo svet. V dnevih preganjanja se tem zaupneje zateče h Križanemu, oznanja vedno eno in isto evangelije, podaje se z dobrim pastirjem globoko v puščavo, da poišče izgubljene ovce, da daruje neprenehoma daritev sprave, da moli za nje, ki jo kolnejo, blagoslavlja nje, ki jej slabo želijo, da stori dobro njim, ki jo preganjajo; na vse strani steguje svoje dobre roke, hoteč objeti tudi svoje smrtne sovražnike. Svoje oči dviga na „vrhove Gospodove“, od koder pričakuje miru, tolažbe, podpore. In vedno najde, kar išče v Gospodnjih besedah. „Ne boj se, mala čredica, ker vsečevalo je Gospodu dati vam kraljestvo.“ (Luk. 12, 32); Na svetu bodete imeli britkosti, a zaupajte, jaz sem svet premagal. (Iv. 16, 33). Tako nosi tedaj cerkev križe, deli blagoslov — podobno Njemu, katerega so obdali z ranami, kateri pa je svetu prinesel mir.

In ako se je resnica besedij: „V križu izveličanje“ kedaj jasno pokazala, stopa v današnjih dneh morda še jasneje na dan. Mi živimo, te resnice pač ne moremo utajiti, v težavnem in usodnem času. To so dnevi posebnega obiskovanja božjega, katere je dopustil čez nas Bog v svoji previdnosti. Mišljenja našega časa se vedno križajo, kar eden zida, podira drugi, kar eden seje, konča drugi, kar eden zaliva, usuši drugi. Nevera, zanemarjanje Boga, bogokletje, oskrunjenje božjih svetišč, preganjanje in zasramovanje služabnikov božjih se ni še z lepa tako vsestransko razvito pokazala, nikedar še tako drzno nastopila, nikedar še tako zlih posledic imela. Cerkev to pač čuti, bridko čuti, ona žaluje in trpi a, — obupa ne. V ponižnostih pozna ona roko, ki kaznuje, ker ljubi, rani, da ozdravlja, mori, da oživlja. V solzah in z molitvijo se zateka k altarju in kliče na pomoč Njega, ki ob času viharja čuje, ako ravno navidez spi in kateri šteje kakor naše lase tudi dneve našega obiskovanja.

In močna stavba ne zmaga v viharju, ne le da ne omaga, čudno — vedno trdneja postaja. Kakor veličastna gospodovalka stoji v svoji močnosti: od vseh strani napadena, biva: edina sveta, apostolska, vesoljna, vedno iste resnice učeč. vedno isti mir oznanujoč. Mnogi, ki so upali, so se zdramili, zapeljani in slepi so spregledali in spregledujejo, omahljivi in slabi so se utrdili in se utrjujejo. Novo življenje, nov duh nica iz turobnih časnih stisek. A naj preti ka-

toliški cerkvi še toliko zlo, naj jo zadene še toliko preganjanje, ona je v božjem varstvu.

Tako deli Bog blagoslov, a deli tudi križe. Tako se bori in bojuje sv. cerkev s silami sveta in pekla: tako pretaka sedaj solze žalosti, sedaj solze veselja: tako se bo borila in bojevala do onega dne, ko se zdrobe vse zle sile, ko odloži sv. cerkev svoje bojno orožje, in se okraši z zmago-slavnimi znamenji.

Mi smo učenci Križanega, mi otroci sv. kato-liške cerkve. Mi vemo, da je v križu izveli-čanje, da moramo tudi mi trpeti in vstrajati, boriti se in bojevati, dokler ne neha ta boj in trpljenje v večnem miru. Ako nas Gospod obi-skuje z nadlogami in poskušnjami, vzimo se voljno v roke božje previdnosti. „Blagor človeku, ki pretrpi skušnjavo, ker skušen bo prejel krono življenja.“ (Jak. 1, 12). Ako nam je dedščina Adamova, sprijena človeška narava v skušnjavo, premišljajmo skrivnostne nauke sv. Križa, pre-mišljajmo pota Gospodova in Njegovih svet-nikov, primimo za orožje krščanskega zataje-vanja in rabimo je sami na sebi. „Nebeško kra-ljestvo silo trpi in le tisti, ki silo rabijo, je po-tegnejo nase.“ (Mat. 16, 24). Ako se bomo tu zatajevali, ako s Kristom križ nosili, pripravili se bomo na ono nebeško veselo večerjo, h kate-ri nas vabi Krist s križem v rokah, govoreč: „Pridite k meni vsi!“ Pojdimo za njim; a če gremo, moramo iti po križevem potu. Tako ve-leva sam Jezus, ki nas vabi k sebi dan da dan na oni srečni Sijon, na katerega je stopil s križa, v oni Jeruzalem in vrt veselja, v kate-rega je stopil s križem. Saj nam pravi, da naj „zadenemo križ na svoje rame in hodimo za Njim“ (Luk. 14, 13). Le s križem si odpremo sveti raj, le s križem si pripravimo mesto v vrtu veselja ker je le:

In cruce salus — v križu izveli-čanje.

Sestrid L. P.

Na praznik povišanja sv. Križa.

(14. septembra.)

Ponižal sem visoko drevo, povikšal nizko, usušil sem zeleno drevo in ozelenil suho. (Ezech. 17, 24.) Ali ne merijo lete besede prorokove na naš padeč in na naše odrešenje?

Visoko zeleno drevo je drevo spoznanja dobrega in slabega, na katero je stegnila Eva svojo drzno roko meneč, da postane Bogu jed-naka. Nizko suho drevo pa je les križa, na ka-

terem steguje svoje roke Krist. Tam nas je Adam pogubil, tu nas rešil Krist. Po vseh pravici je torej gospod zaprl vrata sv. raja, usušil zeleno visoko drevo in ga končal v ve-solinem potopu. Drevo, suho, nizko pa je go-spod povikšal in je postavil nam vsem v odre-šenje. Zvedo naj to vsa drevesa (Ez. 17, 24), zvedo vsi verniki.

Res gospod je storil po svojih besedah in povikšal sramotni les križa, visoko, visoko, da po njem pridemo v nebo. Prej les sramote — zdaj les časti.

Strašno sramotna je bila kazen smrti na križu. Le najhujši hudodelci, uporniki proti dr-žavi, zavratni zarotniki, najhujši bogoskrunci so prišli v to kazen. S studom se je obrnil vsak od mesta, kjer je stal križ zasajen. Judje so se sramovali znamenja — a suho drevo je po nebeški moči Križanega ozelenelo in z zaupanjem in veseljem se oziramo sedaj na-nje. Kako ponosni smo mi verniki nanj. Poslušajmo le sv. Pavla: Jaz pa, Bog varuj, da bi se z drugim hvalil kakor s križem Gospoda našega Jezusa Krista. (Gal. 6, 14.) Judje zna-menj iščejo, Grki modrosti hočejo, mi pa ozna-nujemo Krista križanega, ki je Judom v pohujšanje, narodom nespamet, poklicanim — izvoljenim pa oznanujemo Kristovo moč in mo-drost, Krista križanega. (1. Kor. 22—24.) Rim-ljani so ponosni na svoje puščice, Grki na svojo zgovornost, apostol pa je ponosen na Krista kri-žanega.

Ponosni pa moramo biti nanj i mi. Tudi nam je Gospod odprl na svetem Križu bogat studenec, čegar obilice smo vsi deležni (Iv. 1, 16). To znamenje je zmagalno znamenje, v ka-terem je zmagan satan in porušeno njegovo kra-ljestvo. To znamenje je po sv. Avguštinu kamen, ki je končal predpodobnega Goliata, to je zna-menje, ki je nosi na čelu jasno zarisano vsak kristijan, pred katerim beži zalezujoči hu-dobni duh.

Kako ga je visoko čislal sv. Andrej, kakò je želel na njem končati svoje življenje, da prosil je Boga za to milost, da bi prinesel Bogu zadnjo žrtev na onem žrtveniku, na katerem je veliki duhovnik novega zakona žrtvoval svoj sveti odrešilni dar.

Nanj moramo biti ponosni i mi. Saj je križ ona prepodobna Jakobova lestvica (Gen. 28) po katerej se je prišlo v sveti raj. Moze-sova bronasta kača je križa predpoda in pa na njem visečega Odrešenika. Vsi v njo zaupno

gledajoči so bili ozdravljeni in so dobili telesno zdravje. Križ-drevo odrešenja pa, na katerem je visel Krist, v tega se zaupno obračajo grešniki in zadobe dušno zdravje. Križ je res povikšan po Gospodu. V sodnji dan se bo najslovesneje pokazal na nebu, izrekel sodbo, v padec mnogim, mnogim v vstajenje, v radost izvoljenim v strah zavrženim. Da pa nam bode križ v tolažbi kedaj, se zdaj zaupno zatekajmo k njemu, zdaj ga častimo, zdaj poveličujmo. K temu nas opominja svetopisemski modrijan: Poslušajte, sinovi, njegov glas; primite se ga — povišal te bo, s častjo te bo obdal, kadar ga bodeš objel. (Preg. 4. 8).

Da poslušajmo glas križanega Jezusa, poprimimo se naukov sv. Križa. Častimo, poljubljam, povikšujmo sv. Križ, da nas povikša dan obiskanja in nas kakor goreči steber pripelje iz dežele nadlog v obljubljeni deželo — k njemu, ki nas neprenehoma vabi k sebi, ki nam kaže na odrešenje v križu: Kdor tega najde, najde življenje in usmiljenje pri Bogu.

L. P.

Na praznik Marijinega imeņa.

(Letos 15. septembra).

In Devici je bilo ime Marija. (Luk. 1. 17.)

Kar pravi sv. pismo o presvetem imenu Jezusovem: „Tvoje ime je izlito veselje.“ to po vsej pravici rabijo cerkveni učeniški pri presv. imenu Marija. Tudi ime Marija, pravi sv. Epifanij, je izlito olje, v katerem se ozdravljajo vse dušne in telesne rane, kar je olje, kar hladeči balzam pri telesnih ranah, to je Marija v vseh boleznih ranah našega življenja: ona je naša tolažba v življenju in ob smrti uri.

Ime Marija — tolažilno ime v življenju. Življenje naše je potovanje v hišo večnosti; pa to potovanje je polno nevarnostij, težav in bridkosti, saj gremo skozi dolino solz na Sijon sreče — v nebeški Jeruzalem. In kdo je v stanu nšteti vsa trpljenja, s katerimi je napolnjeno naše življenje; zakaj resnične so besede, ki jih je govoril svetopisemski trpin Job: Človek od žene rojen, le kratek čas živi, a je napolnjen z mnogimi nadlogami (Job. 14. 1.) — A to naj nas ne straši: Marija je naša tolažba v trpljenju. Marija je tolažnica žalostnih — ona je naša najboljša mati; kako bi torej zamogla pozabiti svojih otrok. V vseh potrebah in nadlogah, ki tarejo bolno naše srce, nam stoji Marija na strani, saj pravi sv. Alfonz Ligvorijan tako jasno, da ako kdaj težavna misel prinese v srce grenkost, samo ime Marija prežene vso bridkost. — Marija — pomoč kristijanov! Meso, svet, satan nam napravlja vse skušnjave, bridkosti, trpljenja, a misel na Marijo nam pripravi tolažbo. Zato pravi sv. Bernard: „Če se vzdignejo viharji, misli na Marijo, kliči Marijo na pomoč: če te ona drži, padel ne boš. Ona nas

varuje pred obupom, njeno ime nas čuva, da ne telebimo že tu na zemlji v osodepolni propad: Če si radi velikosti grehov ves prestrašen, če zmešan radi hude vesti, če se treseš pred ostro sodbo božjo in če se začinjaš udajati obupu, kliči ime Marija, varovalo te bo to ime in sprosil za te in srečno prideš do milosti božje“.

Marija — tolažba umirajočih! Strašna je smrtna ura! Narava naša se upira ločitvi duše in telesa in to pouzroča nepoznane bolesti; negotova večnost; izkušnjave hudobnega duha, ki se v tem odločilnem trenutku postoté, kam se bomo obrnili v tem boju, na koga stavili svoje upanje? Kam — zapuščajoč svet, čakajoč ostre sodbe njega, ki sodi po pravici in po svoji resnici (Ps. 95, 13), pred katero so se tresli svetniki? Svetniki in mi! Vzroka imamo dovolj bati se božjega Sodnika. Vendar ime Marija je tukaj naša tolažba; saj je to ime nje, ki je mati naša in mati našega sodnika. Ona bo za nas prosila in mi bo svoje bolečine stavila pred oči in ga opominjevala trpljenja, ki je je imel pretrpeti za izveličanje naših duš. In če je ona z nami, kdo bode zoper nas! „Ako se treseš strahu pred božjo sodbo in se začneš pogrezovati v brezno žalosti, obupa, misli na njo, kliči jo na pomoč in boš rešen.“ (Sv. Bernard).

Ime Marije je torej naša tolažba ob smrti uri; zato sv. cerkev to ime tako pogosto poklada na jezik umirajočim. Z imenom Jezus in Marija na jeziku so umirali skoraj vsi svetniki. Zato pravi sv. Bonaventura: „Častljivo in prečudno je tvoje ime, o Marija! Zakaj tisti, ki ga kličejo na pomoč, se ne boje ob smrti uri; pri klicu tvojega imena se trese hudobni duh.“

Zato iščimo svoje tolažbe v presvetem imenu Marija. Zakaj ako Marije po detinsko častimo in ljubimo, bode to ime naša tolažba v življenju in ob smrti uri. V tem imenu iščimo svoje veselje, in Marija bode res morje milosti za nas, kakor nam govori sama v besedah modrega Siraha: „Jaz sem mati ljube in strahu in spoznanja in svetega upanja. Pri meni je vsa milost življenja in resnice, pri meni vse upanje življenja in čednosti. Pridite k meni vsi in nasitite se mojega sadu. Kdor mene posluša, ne bo osramočen, kateri v meni delajo, ne grešijo; kateri mene oznanjujejo bodo imeli večno življenje.“ (Sir. 24. 24—32) — Slušajmo glas njen, sedaj v življenju, da bomo zamogli ob uri smrti zaupno govoriti s kraljevim pevcem:

„V te sem zaupal, vekomaj ne bom osramočen!“

L. P.

Rim, stolica papeževa; Rim, glavno mesto italijanskega kraljestva.

Časnikar Avgust Chiesi primerja v časniku „Se colo“ papežev Rim s kraljevim Rimom. Kraljevi Rim opisuje kot kraj odčutnosti in zapuščenosti; a na levem bregu Tibere se nahaja drugi Rim, papežev, ki obstoji le iz palače in bazilike sv. Petra. Pa ta Rim je res glavno mesto; mesto, čegar oblast se razteza nad duševnim svetom, preko hribov in morja, po vseh deželah; ta oblast se povsod vidi in čuti. Tu so kon-

gregacije in redovni generalati, ki veliko več veljajo kot naša ministerstva, ki papeževo misel in voljo dovajajo ne prefektom in podprefektom ampak ljudskim množicam vsega sveta; in to se vrši po organizaciji, kateri glede pokorščine ni enake. Poslaniki velesil, ki vedno čujejo — ker se ne spi na papeževem dvoru, in se ne odhaja — so bolj nego drugi prisiljeni ostati na svojih postojankah. Ta dvor vpricho italijanskega dvora nudi iz tega ali onega vzroka razgledovanje, ko n. pr. svoje vojne čete mobilizuje ter iz vsih pokrajin zemlje pozivlja romarske vlake. Prav te dni (meseca oktobra 1900) se to zgodi. Dočim so italijanski vladni krogi odsotni in se skrivajo, obljudajo romarske čete iz vseh vetrov sveta ulice in trge Rimskega mesta, zasedajo gostilne, vrvé po kolodvorih, napolnjujejo cerkve, ter dajo gostilnam, obrtnikom in trgovcem mnogo zaslužiti. Tako piše časnikar, ki sicer ni naše gore list, pa stvarno presoja rimske razmere. Mi pa pravimo: Rimsko vprašanje je neumrljivo.

Zanimivo je, kar tozadevno piše poprejšnji italijanski poslanik Emil Conti v svoji brošuri: „O razporu med cerkvijo in državo.“ Conti predlaga, naj se papežu prepusti kot suverenska pokrajina ono predmestje onstran Tibere, takozvano „Leonovo mesto“. Že l. 1896 je izjavil: „Mi liberalci brez sodelovanja katoličanov ne bomo mogli pretvoriti javne in zasebne zavesti.“ Zdaj pa pravi:

„Nimam povoda te takratne sodbe ali izjave preklicati ali spremeniti. Zadnja štiri leta in zlasti novejšje dogodbe me potrjujejo v mojem prepričanju.“ Razumno motrenje, pravičnost in odkritost značijo te le njegove besede: „Rimsko vprašanje sicer mnogi taje; a ono se vendar le neizprosno vsiluje in prihaja na površje. Rešitev rimskega vprašanja ni le potrebna, ampak tudi nujna, da se vrne mir v duhove in v vest.“

Župnik Alojzij Kummer.

(Konec prihodnjič.)

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostolstva.

(Spis potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

a) Glavni namen za mesec september 1901:
Gorečnost, da si prisvojimo verskih vednostij.

b) Posebni nameni.

- 13.) **Sv. Evlogij.** Duhovniki in obhajanci. Škofje. Kopti.
- 14.) **Sv. Netburga.** Posli Spreobrnjenje angleških protestantov. Izvrševanje sklepov, sklenjenih na katoliških shodih.
- 15.) **Ime Marijino.** Večkratno pobožno izrekovanje tega svetega imena. Krščanski sinovi pri vojakih. Božji blagoslov pričetemu šolskemu letu. Slovstvena dela.
- 16.) **Sv. Kornelij.** Skrb za delavske stanove. Osnovanje katoliških ljudskih knjižnic.
- 17.) **Sv. Hildegarda.** Pobožno zaupanje na priprošnje svetnikov. Katoliška vzgojevališča.
- 18.) **Sv. Josip Kupertinski.** Goreče češčenje sv. Alfonza v spravo za žalitve nasprotnikov. Mladeniška društva. Bolniki.

19.) **Sv. Januvarij.** Katoliški misijoni na Kitajskem. Sloga in edinost med francoskimi katoličani. Duhovne vaje za dijake. Družinske matere. N.

Raznoterosti.

Sv. Alfonzija Ligvorijana, cerkvenega učenika in ustanovitelja reda redemptoristov praznik se je letos na več krajih prav slovesno obhajal. Znano je, da so razni odpadniki razvpili njegova slovstvena dela. V tem se je posebno odlikoval neki Grassman, ki je pretečeni teden umrl in pa vsenemški poslanci v našem državnem zboru. — V Monakovem je bila ob Alfonzovem spravna služba božja, katere se je vdeležilo nad 4000 katoliških mož z 36 društvenimi zastavami. Enaka slavnost se je vršila tudi v Inomostu in drugod.

Kapelan Josip Potokar.

Šolski bratje, kojih začetnik je blaženi Ivan de la Salle, imajo v različnih deželah 20.800 ugov in uče v 1642 šolah 272.000 učencev. — In vendar se najdejo, ki trdijo, da bi bila katoliška cerkev sovražna omiki! —

Kap. J. P.

V Rimu je umrl te dni velik nasprotnik cerkve in papeštva Crispi. Bil je prostozidar in vse prigo-varjanje domačih in nekaterih njegovih prijateljev, da naj se da prevideti s sv. zakramenti za umirajoče, je bilo brezuspešno. Umrl je brez njih. Umirajočemu mu je njegova hči potisnila v roko križ. — Bil je dvakrat minister, trozveza je njegovo delo. Poraz Lahov v Abesiniji, kjer je bil potolčen nedavno umrl general Baratieri, je bil tudi njegov poraz. — Njegovo truplo so pokopali v mestu Palermo. — Papeštvo pa je preživelo tudi tega sovražnika, ki se imenuje „laški Bismark.“ —

Kap. J. P.

Na Španskem se že dalj časa ponavljajo izgredi proti samostanom in duhovnikom. Vse to sovražno gibanje vodijo prostozidarji, izvršuje je pa poulična druhal. Tudi veri nasprotni listi priznavajo sedaj, da špansko ljudstvo ne odobrava teh izgredov in da najstrožje obsoja počenjanje podkupljene svojati.

Kap. J. P.

Na kaj naj bi ljudje bolj pazili, kadar pristopajo k sv. obhajilu? Često se opaža in čast. duhovniki se pritožujejo, da verniki, ko pristopajo k sv. obhajilu, premalo pazijo na to, da bi mašniku kolikor mogoče olajšali njegovo delo, ki že itak potrebuje velike pozornosti. Naj bi obhajanci vselej dvignili glavo; odpirali usta zadosti; naj bi dali na jeziku dovolj prostora in naj bi potem ne hipoma in kar hlastno umaknili jezika ker zgodilo se je že, da je pala na tla presv. hostija, ki se jezika še ni bila prijela dovolj. Morebiti bi ne škodilo ljudem tega sempatje tudi raz prižnice povedati!

Practicus.

Listek.

Za duhovne vaje pri oo. jezuitih v Ljubljani od 9. do 13. septembra je znamenovano prišlecev že polno število. A tudi od 23.—27. t. m. bode še tretji obrok privatnih duhovnih vaj istotam. Kdor čč. gosp. duhovnikov misli na-nje, oglasi naj se vsaj 8 dni poprej. Začetek vajam pa je vsakokrat ob 6. uri zvečer.